

RPO-738662/13



RZECZPOSPOLITA POLSKA  
MINISTER ADMINISTRACJI I  
CYFRYZACJI *Michał Boni*

DSI-WSE-0790-1 /2013

Warszawa, dnia 31 lipca 2013 r.



**Pani  
Irena**

*Szanowna Pani Rzecznik,*

w odpowiedzi na Pani pismo z dnia 3 lipca 2013 r. (sygn.: RPO-738662-I/13/AJK). zawierające prośbę o stanowisko Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji oraz planowane działania Rządu w kontekście doniesień o istnieniu programu PRISM przedstawiam, co następuje.

Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji z zaniepokojeniem przyjęło informacje o istnieniu programu PRISM umożliwiającego amerykańskim służbom specjalnym dostęp do danych zgromadzonych na serwerach czołowych amerykańskich firm internetowych. Wydaje się, że w tym wypadku masowe zbieranie danych dotyczących obywateli obcych państw, przy braku podstaw w postaci podejrzeń konkretnych osób o działalność zagrażającą bezpieczeństwu Stanów Zjednoczonych Ameryki, nie znajduje uzasadnienia. Takie działania mogą negatywnie wpłynąć na wzajemne zaufanie w stosunkach UE - USA oraz osłabiają zaufanie obywateli do instytucji państwa i demokracji, co jest szczególnie alarmujące. Ze swojej strony będę poruszać tą kwestię podczas spotkań bilateralnych z przedstawicielami rządu USA. W tym kontekście niepokojące wydają się także doniesienia dotyczące potencjalnego istnienia programów masowego zbierania danych, realizowanych przez agencje wywiadowcze krajów UE takich jak Wielka Brytania, Francja czy Niemcy. Sprawy te wymagają szybkiego i dogłębnego wyjaśnienia.

Pragnę zaznaczyć, że zapewnienie polskim obywatelom wysokiego poziomu ochrony prywatności w Internecie jest priorytetem Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji. Wyrazem tego jest aktywny udział Ministerstwa w pracach nad reformą przepisów o ochronie danych osobowych w Unii Europejskiej, które toczą się obecnie na forum instytucji unijnych. Celem tej reformy jest m.in. podwyższenie standardów i dostosowanie reguł ochrony danych osobowych do wyzwań współczesnego świata związanych z globalizacją i rozwojem technologii teleinformatycznych. W trakcie prac w ramach Rady UE nad projektem ogólnego rozporządzenia o ochronie danych Ministerstwo zajmuje stanowisko w kierunku zapewnienia wyższych standardów ochrony danych osobowych obywateli Unii mając jednak również na uwadze możliwość praktycznej realizacji poszczególnych postanowień, potrzeby poszczególnych sektorów oraz warunki funkcjonowania polskich przedsiębiorstw.

Wśród elementów stanowiska zajmowanego przez MAiC, mających na celu zapewnienie polskim obywatelom właściwego stopnia ochrony danych osobowych w Internecie można wymienić m.in.:

1) poparcie szerokiej definicji danych osobowych, tak aby za dane osobowe uznawane były wszelkie informacje dotyczące osoby fizycznej, które mogą prowadzić do jej bezpośrednio

lub pośredniej identyfikacji przy wykorzystaniu wszystkich środków, które mogą być w rozsądny sposób użyte przez administratora lub przez inną osobę;

1) poparcie wymogu, aby zgoda podmiotu danych na przetwarzanie danych była wyraźna, co oznacza, że nie powinna być wyinterpretowana z innych oświadczeń lub działań;

2) poddanie możliwości podejmowania decyzji opartych na profilowaniu w stosunku do podmiotu danych ograniczeniom oraz poparcie wprowadzenia wymogu poinformowania osoby o tym, że poddawana jest profilowaniu oraz o jego znaczeniu i przewidywanych konsekwencjach.

Szczegółowe stanowisko w innych kwestiach o istotnym znaczeniu dla ochrony prywatności podmiotów danych zostało przekazane do Pani pismem z dn. 24 kwietnia br. (znak DSI-WSE-0811-2-9/2013). Pragnę zapewnić, że pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich są na bieżąco informowani o stanowisku polskiego rządu do projektu rozporządzenia o ochronie danych osobowych. Informacje na temat bieżących prac na grupie roboczej Rady UE ds. Wymiany Informacji i Ochrony Danych (DAPIX), w postaci instrukcji dla przedstawiciela Polski oraz sprawozdań z przebiegu tych spotkań, przekazywane są na adresy mailowe pracowników Biura. Biuro RPO, jak też inne instytucje współpracujące, jest również konsultowane w zakresie instrukcji na posiedzenia ww. grupy.

W kontekście doniesień o programie PRISM staramy się na grupie roboczej DAPIX wypracować przepisy dotyczące przekazywania danych osobowych do państw trzecich, które lepiej zabezpieczyłyby dane osobowe obywateli UE przed takimi transferami, w przypadku gdy w prawie Unii lub państwa członkowskiego nie ma do takiego transferu odpowiedniej podstawy prawnej, a administrator danych jest zobowiązany do tego na podstawie prawa obcego. Spotykamy się tu jednak z problemem podlegania podmiotów zagranicznych (w tym przypadku amerykańskich firm internetowych) dwóm równoważnym jurysdykcjom - unijnej, zabraniającej transferu i amerykańskiej, nakazującej taki transfer danych osobowych. Chętnie zapoznamy się z propozycjami Rzecznika praw Obywatelskich nt. potencjalnych możliwości rozwiązania tego problemu w trakcie prac nad unijnym rozporządzeniem o ochronie danych osobowych. Rząd RP ze swojej strony zaproponował grupie DAPIX rozważenie wprowadzenia do tekstu Rozporządzenie przepisu analogicznego do propozycji zgłoszonej przez posła-sprawozdawcę Albrechta w Parlamencie Europejskim jako art. 43a. Zamierzamy popierać wszelkie inicjatywy innych państw członkowskich, mające na celu rozwiązanie tego problemu.

Pojawienie się doniesień nt. programu PRISM wzbudziło również zaniepokojenie innych państw UE oraz Komisji Europejskiej i wspólnie z partnerami amerykańskimi zdecydowano się na powołanie grupy eksperckiej UE - USA dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony danych osobowych, która ma zbadać wpływ amerykańskich programów masowego zbierania danych na prawa i wolności obywateli UE. Grupa składa się z ekspertów ds. bezpieczeństwa i ochrony danych osobowych zarówno ze strony UE jak i USA. W grupie tej uczestniczy również przedstawiciel Polski (nie będący jednak przedstawicielem Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji), a jej pierwsze posiedzenie miało miejsce w dniach 22-23 lipca br.

Reasumując, MAiC z uwagą śledzi wszelkie informacje o potencjalnych naruszeniach prywatności polskich obywateli, dąży do wzmocnienia ochrony prywatności obywateli UE w trakcie prac nad unijną reformą ram prawnych o ochronie danych osobowych w zakresie rozporządzenia ogólnego oraz należytą uwagę, w zakresie własnej właściwości, będzie przywiązywać do negocjowanych umów i porozumień międzynarodowych UE - USA, jak np. TTIP. Warto jednak zaznaczyć, że kwestia gromadzenia danych przez organy ścigania

i służby specjalne poddana jest specyficznym uregulowaniom i nie będzie ona przedmiotem rozporządzenia ogólnego. Równocześnie z pracami nad projektem rozporządzenia ogólnego

toczą się prace nad projektem dyrektywy ws. ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępstwom, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie, wykrywania ich i ścigania albo wykonywania kar kryminalnych oraz swobodnego przepływu tych danych. Za prace nad projektem dyrektywy, oraz ogólniej za kwestie związane z gromadzeniem i przetwarzaniem danych przez organy ścigania i służby specjalne, odpowiada Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Mam nadzieję, że powyższe wyjaśnienia okażą się na tym etapie wyczerpujące. Pragnę zaznaczyć, że Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji nie prowadzi nadzoru i nie ma wiedzy o działaniach podejmowanych w tym zakresie przez polskie służby, a właściwymi instytucjami do udzielenia informacji w sprawie ochrony polskich obywateli przed inwigilacją ze strony zagranicznych czy też krajowych programów wywiadowczych oraz odnośnie do planowanych działań rządu w celu lepszej ochrony polskich obywateli w tym zakresie mogą być Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

*Z poważaniem,*

